

A DOUA MASĂ ROTUNDĂ NAȚIONALĂ PRIVIND FINANȚAREA EFICIENȚEI ENERGETICE ÎN ROMÂNIA

2-nd National Roundtable on Financing Energy Efficiency In Romania

*Panel 3: Renovarea energetică a clădirilor publice
Energy renovation of public buildings*

Concluziile desprinse din activitatea Grupului de Lucru dedicat ESCO

Main findings from the Romanian ESCO Working Group

ATHENEE PALACE HILTON – BUCUREȘTI

6 Iunie 2019

Evoluția GL ESCO: luna mai 2018 - Prezent

- Începând cu luna **mai 2018**, **Departamentul de Eficiență Energetică (DEE) din cadrul ANRE** a inițiat procesul de consultare, la nivelul unui Grup de Lucru (GL ESCO), în vederea diseminării unor aspecte referitoare la **clarificarea cadrului legislativ necesar pentru funcționarea companiilor de tip ESCO în România**, prin **identificarea principalelor bariere** legislative/administrative privind aplicarea contractului de performanță energetică (CPEn) în sectorul public, precum și **stabilirea unor soluții juridice** pentru eliminarea acestora.
- **Principalul obiectiv** al GL ESCO este de a realiza un **draft de contract de servicii energetice** armonizat cu realitățile pieței și cu actualul context legislativ.
- Membrii **GL ESCO** reprezintă următoarele entități:
 - Camera de Comerț Americană în România (AmCham România)
 - Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare (BERD)
 - Ministerul Finanțelor Publice
 - Ministerul Dezvoltării Regionale și Administrației Publice
 - Institutul Național de Statistică (INS)
 - Asociația ESCOROM a Societăților de Servicii Energetice din România
 - ROENEF – Asociația pentru promovarea eficienței energetice în clădiri
 - ARPEE – Asociația Română pentru promovarea Eficienței Energetice
 - ACUE - Federația Asociațiilor Companiilor de Utilități din Energie
 - AMR – Asociația Municipiilor din România

Prin contribuțiile aduse în cadrul discuțiilor din Grupul de Lucru ESCO, au fost înregistrate progrese în ceea ce privește:

Realizarea unui document de discuție care să reflecte forma unui Contract de servicii de proiectare și performanță energetică și care să fie armonizat cu prevederile *Ghidului practicianului, privind tratamentul statistic al contractelor de performanță energetică*, remis de Eurostat și BEI în data de 8 mai 2018

Realizarea unei **analize** din perspectivă contabilă privind Contractul de performanță energetică

Analiza Ghidului practicianului remis de Eurostat și BEI, privind tratamentul statistic al contractelor de performanță energetică

Avansarea spre diseminare a unei propuneri de schemă referitoare la accesarea de fonduri pentru perioada precedentă finanțării

Inițierea unor discuții cu reprezentanții BEI, BERD, JASPERS privind posibilitatea de a beneficia de asistență tehnică, respectiv, pentru a avea acces la liniile de finanțare existente pentru proiectele aferente serviciilor energetice

Rolul BEI în demersurile întreprinse de membrii GL ESCO

- În scopul depășirii barierelor existente la nivel național privind contractarea performanței energetice, dar și în scopul de a avea acces la expertiza unor reprezentanți ai instituțiilor europene cu competență în domeniu, în luna **septembrie 2018**, **ANRE** a invitat la ședința **Grupului de lucru ESCO**, reprezentanți ai **Băncii Europene de Investiții (BEI)** și **JASPERS**, principalele **concluzii** prezentându-se astfel:
 - ✓ S-a subliniat necesitatea finalizării discuțiilor pe marginea draftului de contract CPEn (armonizat cu regulile din **Ghidul** remis de BEI și Eurostat în luna mai 2018) și implicit, obținerea unei variante finale în vederea înaintării acestui format către BEI, în vederea solicitării de **asistență tehnică în implementarea sa**.
 - ✓ Continuarea discuțiilor practice referitoare la sprijinul pe care **BEI/JASPERS** îl pot oferi României în ceea ce privește obținerea unui format de contract CPEn, respectiv, clarificarea cadrului necesar funcționării companiilor de tip ESCO în România.
 - ✓ Necesitatea realizării la nivelul Grupului de Lucru a unei **scheme de implementare** a viitorului Contract CPEn.

Bariere identificate în implementarea CPEn, dezbătute în cadrul Grupului de Lucru GL ESCO:

- **Cadrul legislativ, inclusiv regulile privind achizițiile publice**
 - Lipsa unor scheme și/au standarde de certificare a companiilor tip ESCO, valabile pentru toate Statele Membre ale UE;
 - Contractarea performanței energetice ar putea fi supuse aceleiași proceduri de autorizare ca și celelalte instrumente de îndatorare;
 - Interpretare contradictorie a legislației (neacceptare a conceptului de ESCO de către finanțatori);
 - Bariere legate de procedurile de achiziție publică (ex: obținerea avizului CAIL)
- **Prețuri scăzute și fluctuante ale energiei**
- **Accesarea cu dificultate a finanțărilor**
- **Riscuri tehnice percepute ca fiind mari**
 - Competiție între investițiile în eficiența energetică și investițiile activității de bază
 - Evitarea externalizării gestionării energiei de către administrațiile locale

Bariere identificate în implementarea CPEn, dezbătute în cadrul Grupului de Lucru GL ESCO (2):

- **Neîncredere generală, bazată pe lipsa unei standardizări**
 - Ofertele serviciilor ESCO - neomogene;
 - Lipsa competiției pe piața ESCO;
 - Definiții neclare și contracte deficitare;
 - Măsurători și verificări nestandardizate – nu se cunoaște sau nu se aplică IPMVP;
 - Contract complex și (încă) nestandardizat.
- **Probleme legate de piață și de parteneriate**
 - Lipsa de încredere din partea beneficiarilor;
 - Lipsa de parteneriate funcționale între ESCO și sub-contractorii;
 - Lipsa unor entități, care să acționeze ca “facilitatori”;
 - Exemple negative ale unor proiecte eșuate.

Răspunsul MFP (iulie 2018) cu privire la solicitarea ANRE a unui punct de vedere privind CPEn:

1. “Este necesară o primă etapă de discuții cu specialiști din cadrul ministerelor cu atribuții în domeniu (inclusiv ANAP): structurarea, etapizarea și stabilirea cadrului legal aplicabil”;
2. “Identificarea principalelor bariere legislative/administrative privind aplicarea CPEn în sectorul public; stabilirea de soluții juridice pentru eliminarea barierelor”;
3. “Continuarea discuțiilor referitoare la draftul contractului CPEn”.

Observații punctuale:

- Prezentarea etapelor necesare a fi parcurse de către autoritățile publice locale;
- Contractul ar putea fi atribuit în baza legilor achizițiilor publice (L.91/2016, L.99/2016) sau în baza Legii concesiunilor (L.100/2016);
- Proiectele ar putea fi clasificate ca proiecte de tipul PPP;
- Avizul CAIL trebuie să fie obținut anterior încheierii contractului de servicii energetice;
- Armonizarea cadrului legal aplicabil CPEn cu metodologia UE privind tratamentul statistic al acestui tip de contract, conform Ghidului Eurostat.

Activitățile Grupului de Lucru GL ESCO, pe baza întâlnirilor periodice cu factorii interesați:

- A fost supus discuției un document adaptat după CPEn în vigoare în Republica Moldova (elaborat cu asistență internațională), în paralel cu analiza cerințelor Ghidului Eurostat;
- În urma concluziilor rezultate din rundele de discuții, având la bază și modelul din Portugalia, dar și contactul dezvoltat prin proiectul BERD în 2014, a fost întocmit un draft de contract CPEn, ținând cont de respectarea cerințelor Ghidului Eurostat privind încadrarea în datoria publică;
- Scopul Contractului CPEn: să furnizeze un serviciu care să conducă la economii de energie și la garantarea acestor economii;
- Documentul rezultat s-a dorit să fie un *Contract-cadru*, aplicabil atât pentru clădiri publice, cât și pentru sistemele de iluminat public;
- A fost elaborat un program orientativ :“Principalele etape de parcurs pentru încheierea unui Contract de Performanță Energetică (CPEn)” – cu sarcini aferente UAT, ESCO și autorități competente.

Situația transmiterii de PEE – anul 2018 (localități), la nivel național:

Nr crt	Tip localitate	Număr localități (INS 2018)	Număr localități care au transmis PEE 2018	Număr localități care au transmis PAED	Număr localități care au transmis Strategii
1.	Peste 20.000 de locuitori	107	41	2	1
	Municipii	88	39	2	0
	Orașe	17	1	0	1
	Comune	2	1	0	0
2.	5.000 – 20.000 de locuitori	669	55	3	6
	Municipii	14	3	0	0
	Orașe	179	25	3	5
	Comune	476	27	0	1
	TOTAL	776	96	5	7

Sursa: ANRE

Din totalul de 96 PEE 2018 transmise:

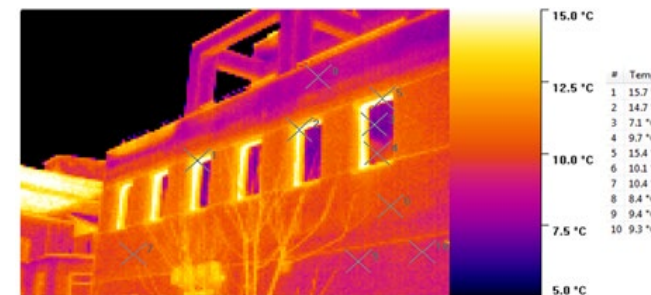
- pentru 60 de PEE (62,5%), sunt prezentate măsuri privind eficientizarea iluminatului public; potențial de economii = 2 200 tep/an;
- Pentru 58 de PEE (60,4%), sunt prezentate măsuri privind reabilitarea termică a clădirilor publice; potențial de economii = 12 300 tep/an.

Discuții, în cadrul Grupului de Lucru GL ESCO, privind experiența internațională

- Prezentarea concluziilor rezultate în urma întâlnirilor cu reprezentanți ai unor agenții de energie și mediu din Italia, Croația, Polonia și Argentina – pe tema experienței în contractarea performanței energetice în țările respective

Particularizarea Obiectului Contractului, având în vedere complexitatea problematicii legate de contractarea performanței energetice pentru clădirile publice:

- aspecte legale privind regimul proprietății,
- achizițiile publice (procedura recomandată: dialogul competitiv),
- diversitatea de măsuri ce pot fi implementate,
- durata mare de recuperare a investițiilor,
- dificultățile existente în privința finanțării proiectelor de reabilitare a clădirilor,
- Contribuții proprii din partea UAT – sunt necesare,
- apetitul scăzut al companiilor ESCO pentru proiecte de reabilitare termică a clădirilor.

Având în vedere:

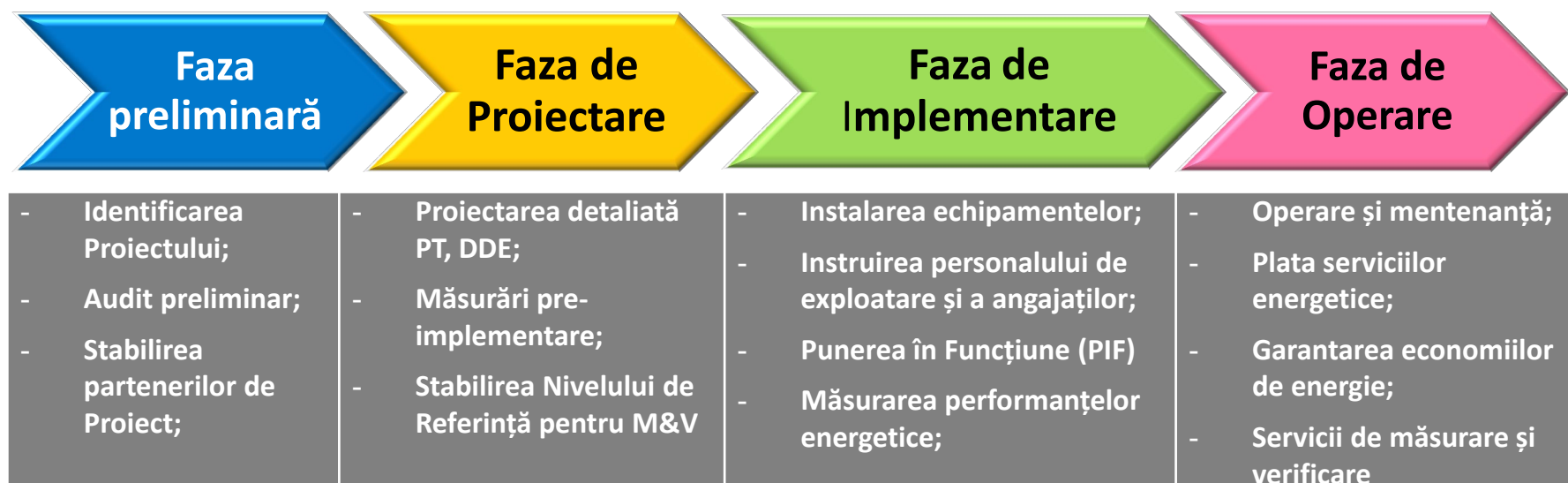
- experiența internațională privind implementarea cu succes a contractării performanței energetice, cu prioritate, pentru iluminatul public;
- Proiectele de reabilitare a sistemelor de iluminat public = mai puțin complexe;
- Potențialul mare de economii de energie (> 40%);
- Durata de recuperare a investițiilor – într-un termen rezonabil (< 8...10 ani);
- Contribuțiile proprii din partea UAT – nu sunt întotdeauna necesare sau sunt scăzute (<10%);
- Măsurile de eficiență energetică ce pot fi implementate – sunt predictibile

 Grupul de Lucru a decis ca, într-o primă fază, să fie abordat modelul de CPEn pentru reabilitarea Sistemelor de Iluminat Public, aflate în patrimoniul U.A.T.-urilor.

- ✓ Pe baza experienței acumulate, modelul contractării performanței energetice se va extrapola pentru clădirile publice

- În cadrul GL ESCO, s-a realizat un document particularizat pentru iluminatul public: **“Contract-cadru de servicii de proiectare și performanță energetică pentru Sistemul de Iluminat Public”** – în prezent, se află în dezbateră Grupului de Lucru
- Instrucțiuni și detalii privind aplicarea contractului: prezentate într-un document separat
 → “Ghid privind aplicarea Contractului de Performanță Energetică”
- **Fazele Contractului:**

Structura propusă a Contractului:

- Părțile contractante;
- Obiectul și domeniul de aplicare;
- Drepturile de proprietate și proprietatea intelectuală;
- Obligațiile Părților;
- Etapa de proiectare a Măsurilor de eficiență energetică (Faza de Proiectare);
- Etapa de punere în aplicare a Măsurilor de eficiență energetică (Faza de Implementare);
- Etapa de operare a Măsurilor de eficiență energetică (Faza de Operare);
- Alte obligații ale Contractorului;
- Măsurarea și verificarea;
- Monitorizarea și revizuirea performanțelor prevăzute în Contract;
- Garanții – economii garantate;
- Considerente financiare – calculul sumelor de plată;
- Modificări aduse CPEn;
- Neîndeplinirea performanței garantate;
- Încetarea, suspendarea, rezilierea Contractului;
- Soluționarea disputelor

Acțiuni privind finalizarea și implementarea CPEn; Pașii următori:

- Implicarea asociațiilor de localități (orașe, municipii) în constituirea unei entități care să reunească reprezentanții primăriilor interesate de contractarea performanței energetice
- Existența unui număr mare de UAT-uri implică situații diverse, ceea ce necesită un cadru flexibil care să poată răspunde mai multor scenarii
- Autorizarea companiilor de tip ESCO – este cazul?
- Comitetul de Monitorizare a Contractului – componentă, atribuții;
- Termenii utilizați în Contract: definiții clare, conform legislației în vigoare;
- Stabilirea implicațiilor legale ale unor prevederi din contract. Formulările contractuale trebuie să se înscrie pe cât posibil în cadrul legal existent, astfel încât să nu fie necesară modificarea unui număr mare de acte normative;
- Elaborarea programului de acțiuni, pe etape pentru factorii implicați: UAT, ESCO, autorități;
- Finalizarea Contractului–cadru, inclusiv anexele și promovarea acestuia într-un act normativ.

Subiecte de clarificat în cadrul prezentării BEI

1. „Ce presupune ghidul Eurostat?": „Fondurile UE sunt neutre în tratamentul contabil” → în ce sens sunt neutre din punct de vedere al tratamentului contabil? Nu se înregistrează în balanța contabilă? Cum s-a ajuns la concluzia că sunt neutre?
2. „Revenues from renewable energy generation are considered energy savings” → ce se înțelege prin “economii de energie” (energy savings); unde este prevăzut în legislația europeană, contextul care permite interpretarea ca “veniturile generate din producerea de energie din surse regenerabile sunt considerate economii de energie” ?
3. “Implementarea Ghidului EPC”: cât reprezintă ca perioadă (în ani) “long time services”?
4. „Renovare completă prin EPC - combinarea granturilor ESIF și a instrumentelor financiare” – Detalierea relației ESIF – ESCO;
5. „Sprijinul BEI pentru piața EPC” – Privitor la formularea: „Instrument financiar dedicat sau platforme de investiții care utilizează resursele din fondurile structurale și EFSI”, solicităm exemple de țări unde au fost implementate astfel de instrumente financiare dedicate și cum anume au fost create și implementate?

Vă mulțumim pentru atenție!

info.eficienta@anre.ro
anre@anre.ro

ANRE
DEPARTAMENTUL PENTRU EFICIENȚĂ ENERGETICĂ